

1.4. İctihat

İctihat (اجتهاد) kelimesi sözlükte, bir şeye ulaşabilmek için bütün gücü harcamak anlamına gelen [جهد] fiilinden türemiş bir mastardır. Fıkıh usulü terimi olarak İctihat, fakihin bir şeri hüküm hakkında bilgiye ulaşmak için bütün gücünü harcaması demektir.

İctihat ehliyetine sahip olan âlim kişiye müctehit denir. Fıkıh literatüründe fakih ve müfti kelimeleri de benzer anlamda kullanılmıştır.

DEĞERLENDİRELİM

Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'de Nur suresi, 53. ayetinde şöyle buyurmaktadır:

﴿وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوا طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾

“Münafıklar sen kendilerine emrettiğin takdirde mutlaka savaşa çıkacaklarına dair en ağır bir şekilde Allah'a yemin ettiler. De ki: “Yemin etmeyin. Sizden istenen güzelce itaat etmektir. Şüphesiz Allah yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır.”

Ayet-i kerimede geçen جَهْد kelimesini, içtihat kavramıyla ilişkisi bakımından değerlendiriniz.

5 H. Yunus Apaydın, "İçtihat", TDV İslam Ansiklopedisi, C 21, s. 435.

6 Bakara suresi, 183. ayet.

7 bk. Hicr suresi, 9. ayet.

8 bk. Hac suresi, 28-36. ayetler; Kevser suresi, 2. ayet.